

Er det mulig?

– en film om amming av barn født med leppe/ganespalte

Nina Lindberg og Elisabeth Tufte

Bakgrunn

Er det mulig å amme barn som er født med leppe/ganespalte?, er ofte det første spørsmålet foreldre og helsepersonell stiller når mating er tema.

Det var også et av spørsmålene som var utgangspunktet for at vi startet et samarbeid i 2004. På den tiden var dokumentert kunnskap om amming ved leppe/ganespalte liten. Forskning og litteratur ga få svar og svært få hadde praktisk erfaring med å veilede mødre som ønsket å amme.

For å få erfaring valgte vi å følge mødre som ønsket å prøve ut amming. Oppfølgingen innebar kunnskapsformidling og praktisk veiledning. Veiledningen baserte seg på WHO's 10 trinn for vellykket amming, som er kunnskapsbaserte prinsipper som skal beskytte og fremme amming. Det er de samme trinnene som danner grunnlaget for at føde/ barselavdelingene skal kunne oppnå betegnelsen Mor-barn-vennlig sykehus. Veiledningen gikk ut på å støtte opp om naturlige prosesser, legge til rette for en god melkeproduksjon, prøve ut ammestillinger og gi barnet melk fra kopp før ammingen var avklart. Det å være tilgjengelig for mødrene og skape mest mulig ro rundt situasjonen var også viktig. Erfaringer og kunnskap som vi har ervervet gjennom dette arbeidet formidles i filmen.

Hva inneholder filmen?

I filmen møter vi 3 mødre som får til å amme sine nyfødte i forskjellig grad. Mødrene gir oss innblikk i sine erfaringer og opplevelse. Filmene inneholder også informasjon om spaltetyper og utfordringer knyttet til amming, morsmelk, vektkontroll og hvordan man praktisk kan gå frem for å prøve ut amming. Filmene er tekstet på norsk og engelsk.

Hvorfor er det vanskelig å amme ved ganespalte?

Når et barn har spalte i ganen, med eller uten spalte i leppe og kjeve, er det åpent mellom munnhule og nesehule. Det fører til at det er vanskelig for barnet å danne vakuum, noe som er viktig ved amming og for å kunne suge ut melk fra en flaske. Amming kan derfor bli vanskelig. I tillegg kan andre faktorer virke inn.

Er det mulig?

Vår erfaring er at barn som er født med kun leppespalte eller leppe/kjevespalte kan ammes på lik linje med barn uten spalte. Ved spalte i ganen er det vanskeligere. Vår erfaring er at man ikke på forhånd kan si om det går eller ikke. Man må rett og slett prøve seg frem. Under utprøvingen er det viktig å få konkrete råd om hvordan det best kan la seg gjøre. Mange tenker at det er lettere for barnet å die, jo mindre spalten er. Erfaringene våre viser imidlertid at omfanget av spalten har mindre betydning. Det kan tvert imot gå lettere når spalten er større.

Vår erfaring er at mange mødre kan få til å amme delvis selv om barnet har ganespalte. Man kan derimot ikke forvente å få til fullamming.

Er det slik at amming og utprøving av amming passer for alle?

Selv om morsmelk er best for barn og amming står sterk i vår kultur, ser vi at amming og pumping kan bety mye slit og strev. Vi tror det derfor er viktig å velge hvordan barnet skal mates ut fra en totalvurdering. For mange kan det innebære og velge vekk amming

og heller satse på mating med myk flaske med utpumpet morsmelk eller morsmelkserstatning.

Hva kan filmen bidra med?

Filmen kan være et nyttig hjelpemiddel for å spre kunnskap først og fremst om amming men også om mating av barn født med leppe/ganespalte.

Den kan derimot ikke erstatte muntlig og skriftlig informasjon og praktisk veiledning. Vi anbefaler derfor at den brukes i tillegg til annen informasjon og veiledning. Målgruppen er foreldre, helsepersonell på fødesteder og helsestasjoner og andre interesserte.

Filmprosjektet er støttet av Wilhelmsens Fond, Leppe/ganespalteforeningen, Nasjonalt kompetansesenter for amming og Plastikkirurgisk avdeling, Rikshospitalet. Christian Nissen, Foto-videoavdelingen, RH og Frode Reinholt Jensen i Video Vital AS har filmet. Elisabeth Tufte og Nina Lindberg er ansvarlige for manus og regi. Video Vital AS er produsent.

Filmen koster kr.199,- og kan bestilles gjennom Video Vital AS: helse-info@videovital.no

Oppdatert mai 2009